І гужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 89. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ (MAY) 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 89. VOL. LXVIII.

УРЯД ПРОПОНУЄ П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛЯН БОРОТЬБИ ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ НЕЛІТНІХ

Вашингтон. — 11-го травня уряд президента Кеннеді переслав Конгресові 5-річний законопроєкт про поборювання злочинів нелітніх. Крім того Президент переслав окремі листи до провідників обидвох Палат Конгресу спікера Сема Рейбирна і віце-президента Линдона Б. Джансона, в яких заявив, що він дуже турбується тим, що в останніх роках збільшується число нелітніх злочинців, бо це „зменшує силу і життєздатність американського народу". Президент домагається, щоб для боротьби проти цього явища використати всі можливі засоби: соціяльний, економічний, виховний та законний. Конче треба зліквідувати велике число злочинів малолітніх. Законопроєкт випрацював секретар здоров'я виховання і добродійности Абрагам А. Рібікофф. Ця боротьба проти злочинів нелітніх в першому році мала б коштувати $10 мільйонів. Урядовий проєкт головну вагу кладе на те, щоб запобігти злочинам малолітніх, а як це не завжди буде вдаватися, тоді треба буде контролювати різними засобами доконані злочини. Президент плянує покликати до життя Президентський Комітет в справах злочинности нелітніх, який має очолювати його брат генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. Цей комітет буде тричленний і до нього ще увійдуть секретар праці Артур Дж. Голдберг і секретар здоров'я Абрагам А. Рібікофф. Цей комітет має контролювати діяльність урядових агенцій в справі злочинів нелітніх. Він має піддавати нові пляни в цій ділянці та дбати про те, щоб скоординовано діяли стейтові, міські і приватні агенції, які займаються справою злочинів малолітніх. Комітет буде постійно інформувати Президента про стан боротьби із злочинами та буде дорадчим тілом Президента, якому предкладатиме нові пляни та потрібні законопроєкти в цій справі. Таксамо окремим зарядженням Президент має покликати до життя Громадський Дорадчий Комітет, який має складатися від 12-ох до 20-ох членів, фахівців від молодечих справ, які мають співпрацювати з Президентовим Комітетом, та бути дорадчим тілом Президента. Голову цього комітету має найменувати генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. Представник департаменту справедливости назвав цю урядову програму поборювання злочинности нелітніх „першою скоординованою урядовою акцією", що старається розв'язати проблему злочинности нелітніх. Досі уряди діяли доривочно в цій справі, якою займалися на власну руку різні урядові агенції: департамент виховання, Федеральне Бюро в дитячих справах, відділ затруднення при департаменті рільництва, Федеральне Бюро Інвестиґацій та інші агенції. У внесеному законопроєкті передбачається такі урядові заходи: 1) Уряд призначить відповідні суми для стейтів, міських управ і публічних та приватних агенцій, за які мають працювати, теоретично і практично в цій ділянці. Ці громади, які виявлять більший успіх у своїй праці, дістануть більші суми від уряду. 2) Уряд призначить фонди на вишколення персоналу, що має здійснювати урядову програму. Перші вишколені фахівці будуть вишколювати інших, щоб вони могли працювати між молоддю та впливати на неї в тому дусі, щоб не переходила до злочинних таємних організацій, так званих „ґенґів". Урядові агенції дбатимуть про те, щоб перешколити ту молодь, яка вже попала під вплив злочинних елементів, та старатимуться повернути її до нормального життя. Секретар здоров'я і виховання А. Рібікофф заявив, що в останньому часі число нелітніх злочинців збільшується. ФБІ ствердило, що в 1959-му році половину всіх злочинів доконали особи у віці нижче 18-ох років. Тому уряд старається всіми засобами поборювати це сумне явище.

Ніксон критикує внутрішню політику Кеннеді

Колумбія, Огайо. — Кол. віце-президент Ричард М. Ніксон, промовляючи на республіканському прийнятті для зібрання партійних фондів, критикував внутрішню політику президента Кеннеді, який заявив був в інавгураційній промові, що ЗДА стоять перед небувалою досі комуністичною загрозою, але після того взявся здійснювати таку програму, яка старається заспокоювати потреби американського населення, а не розбудовувати оборону країни. Ніксон сказав: „Ви не зможете далеко зайти, коли говорите, що країна стоїть в обличчі найбільшої небезпеки, і після того заспокоюєте людей тим, що кажете їм, що уряд зробить для них". А так робить теперішній демократичний уряд, який старається систематично вмішуватися до економіки країни, порушуючи давню американську засаду вільної конкуренції. Ніксон закликав американців в 1962-му році голосувати на республіканців, бо інакше демократи могли б думати, що виборці схвалюють демократичну політику збільшування федеральних видатків та федеральної заборгованости, щоб цим способом подобатися виборцям. Вибори в 1962-му році будуть важні, бо вони повинні пригадати демократам, що їхня більшість в 1960-му була незначна, і що виборці не підтримують „нового фронту" Кеннеді, який в дійсності є відновленням програми так званого „нового розподілу" президента Ф. Д. Рузвелта.

Президент закликає вивісити прапори в „Дні Матері"

Вашингтон. — Президент Кеннеді проголосив неділю 14-го травня як „День Матері" в цьому році. Президент закликає в цьому дні вивісити державні прапори на всіх публічних будинках та на приватних домах. В окремій проклямації Президент написав таке: „Американська мати є серцем кожного американського дому. Своєю працею і своєю любов'ю вона створює той дух, що панує в наших домах і виховує наших дітей". Тому всі громадяни ЗДА повинні виявити приватно і публічно, найглибшу пошану до своїх матерів. В кожній місцевості плянується публічні імпрези, в яких діти виявлятимуть свою любов до своїх матерів.

Голова Атомової Комісії про нуклеарні космічні ракети

Сан Франціско. — Голова Комісії Атомової Енергії д-р Гленн Т. Сіборґ заявив на пресовій конференції, що є „добрі вигляди" на те, що ЗДА випродукують нуклеарну ракету, потрібну до дослідів космічних просторів. Д-р Сіборґ є оптимістом в цій же справі, хоч ще треба розв'язати різні проблеми в цій ділянці. Всі дотеперішні ракети, якими послуговувалися до випущення штучних сателітів і інших ракет в космічні простори, послуговувалися хемічним пальним, щоб могти летіти вгору. Д-р Сіборґ заявив, що не знає, як ця справа представляється в СССР де можна висилати вгору більший тягар, як у ЗДА. На основі найкращих технічних передбачень можна вже тепер передбачати, що перший лет ракети з нуклеарним пальним відбудеться вже можливо в 1965-му році.

Комуністи використовують Червоний Хрест для своєї політики — Ґрунтер

Сінсіннаті, Огайо. — Президент Американського Червоного Хреста емеритований генерал Алфред М. Ґрунтер промовляв на прощальному прийнятті Крайової Конвенції цієї гуманітарної організації і сказав, що комуністи стараються втягнути Червоний Хрест до політики та цим способом розбити його на два табори. У серпні цього року мають відбутися в Празі збори виконного комітету Ліги Товариств Червоного Хреста, і там комуністичні делеґати будуть старатися, щоб Червоний Хрест зайняв становище в обороні миру в світі. На думку генерала Ґрунтера це є комуністична пастка, бо комуністи, після прийняття резолюції про підтримку миру, поставлять зараз другу вимогу, що робити мають країни, щоб той мир боронити. Генерал Ґрунтер казав, що головна ціль Червоного Хреста, — це допомагати тим людям, які терплять. Коли б Червоний Хрест почав політикувати, тоді послабив би свою допомогову діяльність, що є його головною ціллю, — казав генерал Ґрунтер.

В Канаді помер інж. Андрій Палій, кол. директор Маслосоюзу

З канадійської канцелярії УНСоюзу в Торонті інформують телефоном, що минулої середи, 10-го травня, помер в Едмонтоні бувший старшина Української Галицької Армії та колишній начальний директор Маслосоюзу у Львові, сл. п. інж. Андрій Палій. Сл. п. інж. Андрій Палій жив в Торонті, а до Едмонтону виїхав на відпочинок і спочив на віки. Тлінні останки Покійного є в дорозі до Торонта, де й має відбутись похорон в суботу, 13-го травня, з похоронного заведення Кардинала при Беттгурст вулиці.

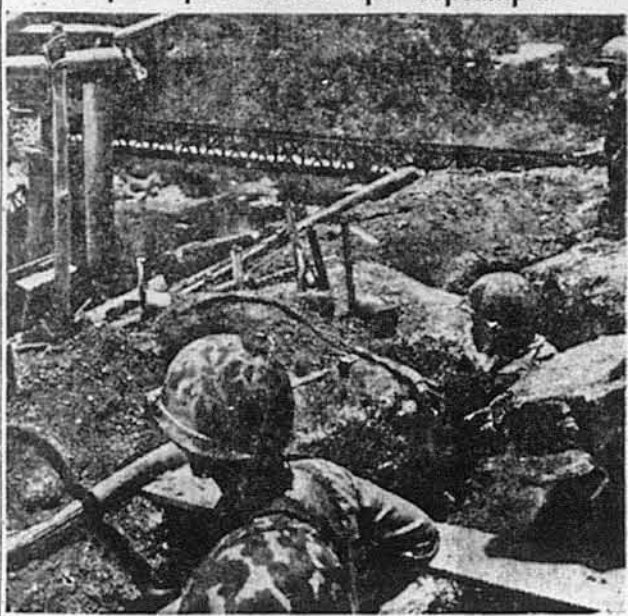
Інж. Андрій Палій народився в селі Кривотули, пов. Товмач, у Західній Україні 1-го грудня 1893-го року. Під час першої світової війни був старшиною в австрійській армії, з якої опісля перейшов до Української Галицької Армії та як її старшина взяв активну участь у боротьбі за українську волю і державність. Здобувши після війни диплом інженера агрономії, він від вересня 1923 до липня 1944 р. був зайнятий в Крайовій Централі Молочарських Кооператив „Маслосоюз" у Львові в характері начального директора. До його обов'язків на цьому пості належав заряд згаданої господарської центральної установи, як також торгівля і експорт молочарських продуктів. У признання за його працю для розбудови української кооперації в Західній Україні, інж. А. Палій був обраний на члена Ревізійного Союзу Українських Кооператив та на члена президії сільсько - господарської централі „Сільський Господар". З уваги на його високе фахове знання в хліборобстві та в торгівлі хліборобськими продуктами, польське міністерство хліборобства у Варшаві покликало його в склад суддів для оцінки масла і сирів від 1931 до 1939, а від 1934-го р. він був також членом державної Хліборобської Палати. Був основником і співробітником молочарського журналу „Кооперативне молочарство" від 1926-го року. Після та в результаті другої світової війни Покійний опинився на еміґрації в Західній Европі, звідки переїхав на постійний побут до Канади. В липні м. р. була надрукована в „Свободі" довша його стаття про розвиток української кооперації в Західній Україні та про її головних діячів.

КАНОНІЗАЦІЯ НОВОЇ СВЯТОЇ В РИМІ

Папа Іван XXIII проклямує канонізацію італійської черниці Бертелії Боскардін, яка працювала як сестра милосердя під час першої світової війни і померла на рака у віці 31 літ. Вона належала до Чину св. Дороті і займалася доброчинністю вже від 13 літ життя.

Женевська конференція про Ляос не почалась через брак вістки про перемир'я

Вояки ляоської королівської армії стежать за рухами комуністичних військ на окупованій ними території за рікою Нам Лік, які не зважаючи на встановлене перемир'я, не тільки приготовляються до дальших наступів, але й порушують це перемир'я своїми атаками.

Женева. — В п'ятницю 12 ц.м. мала розпочатись в Женеві 14-членна міжнародна конференція про Ляос, на яку прибули вже державний секретар Дін Раск, і міністри закордонних справ Англії — лорд Гюм, Франції — Моріс Кув де Мурвіль, СССР—Андрей Громико, комуністичного Китаю — Чен-і, Канади —Говард Ґрін і інші. Зате не прибули ще делеґації ані від ляоських комуністів ані від леґального уряду Ляосу прем'єра Буна Ума. Державний секретар Дін Раск заявив, що ЗДА далі стоять на становищі що конференція може розпочатись тільки тоді, коли міжнародна комісія, яка тепер перебуває в Ляосі, ствердить, що там дійсно припинено збройні дії, бо дипломати не можуть нараджуватись під тиском одночасних військових дій. Однак думають, що за день-два Женевська конференція офіційно відкриється, бо згадана міжнародна комісія, що складається з представників Індії, Канади і Польщі, відвідала вже головні квартири обох воюючих сторін і деякі відтинки фронту та вислала свій звіт до індійського амбасадора в столиці Сіяму Банґкоку, щоб той повідомив про той звіт тамошніх амбасадорів Англії і СССР, а ті негайно передадуть звіт до Женеви. В самому Ляосі військові представники прозахідного уряду і комуністів далі сперечаються щодо місця для постійних мирових і політичних переговорів. Головою ляоської делеґації від уряду Буна Ума буде віцепрем'єр генерал Фумі Носован. Большевики і північно-в'єтнамські комуністи „ін корпоре" вийшли назустріч китайському міністрові, оваційно вітаючи його.

20-го ц. м. почнеться французько-арабська конференція про Альжир

Париж. — У Парижі й Тунісі одночасно проголошено що 20 ц. м. почнеться конференція французького уряду з тимчасовим закордонним урядом арабських націоналістів з Альжиру. Конференція буде відбуватись в містечку Евіян-ле-Бен над женевським озером, по французькому боці. Альжирсько-арабська делеґація мешкатиме в Женеві і щоденно доїздитиме до названого містечка. У тому самому місті мала така конференція початись вже 7 квітня ц. р., але вона не зібралась, бо альжирські араби обурились на замір французького уряду переговорювати одночасно з суперницькою групою альжирців. Головою делеґації французької буде міністер для справ Альжиру Люї Жокс, а головою альжирських арабів віце-прем'єр та міністер закордонних справ згаданого тимчасового уряду Альжиру, Белькацем Крім. Сподіваються, що після першого засідання конференції радитимуть комісії, а в три дні потім знову зійдеться конференція на пленарне засідання. Предметом конференції буде спершу справа проголошення військового перемир'я в шостирічній партизанській війні. Гадають, що альжирські араби не погодяться на перемир'я без одночасного устійнення принципів щодо плебісциту в справі будучини Альжиру і різних зв'язаних із ним справ. Однак обидві сторони хочуть згоди — твердить преса, — а що дотепер вже дивчі переговори не вдавались і справа щораз погіршувалась, то існують психологічні дані на успіх.

В СССР збільшено натиск на інтелектуалів

Москва. — Московський „Комуніст" з минулої середи 10 травня ц. р. проголосив вийнятки з промов Хрущова з-перед року до цілого ряду совєтських інтелектуалів — письменників, професорів та артистів, де він виправдував терор, стосований супроти „ідеологічних ухильників". Західня преса добачує в тому несподіваному і незвичайному в підсовєтських умовинах оприлюдненні розмов і промов з-перед року заповідь нових актів переслідування інтелектуалів під покришкою оборони чистоти комуністичної ідеології. В одній з отаких промов Хрущова з минулорічного липня Хрущов виправдував „чистки", застосовані ним після смерти Сталіна супроти тих, які нібито провинились своїм активним сприянням „культові особи". Хрущов казав, що „краще побатьківськи взяти когось за вухо і зупинити перед проваллям, аніж дозволити йому злетіти туди". Проголошення тих хрущовських промов таоук вважається вступом до нової публічної дискусії в совєтській пресі, веденій комуністичними пропаґандистами, про ролю літератури, музики, фільму, телевізії, радіо й театру у творенні „нової совєтської людини" та у промощуванні „ідеологічного шляху" до „комуністичної держави".

● **У Гамбурзі** в Західній Німеччині новий трибунал з трьох суддів почав розглядати гору актів, що стосуються затяжного процесу з претенсії 61-річної Анни Андерсон, щоб визнано її, як велику княжну Анастазію, наймолодшу доньку останнього царя Миколи II. З присудом суду зв'язане право до спадщини по царській родині. Власниця тієї спадщини, кревна Романових княжна Варвара Мекленбурзька твердить, що здогадна велика княжна Анастазія не є навіть Анною Андерсон, а насправді — Францішкою Шанковською донькою польського селянина.

ДЖАНСОН ЗАПЕВНИВ В'ЄТНАМ ПРО ВИДАТНУ ПОМІЧ ВІД ЗДА

Сайґон, Південний В'єтнам. — Віце-президент Линдон Б. Джансон, прибувши в четвер 11 травня (за тамошнім часом це була вже п'ятниця 12-го) до столиці Південного В'єтнаму, Сайґону, зустрів величаве прийняття: непроглядні маси народу стояли обабіч шляху від летовища до міста і на його вулицях, якими він проїздив. В короткій промові на летовищі віце-президент Джансон заявив, що він прибув до В'єтнаму, щоб почути від в'єтнамських державних мужів і сказати свої ідеї, як можна найкраще протиставитись небезпеці, що загрожує в'єтнамській свободі, та щоб спільно обміркувати шляхи для закріплення непорушности і волі Південного В'єтнаму. Скоро після свого приїзду Джансон впродовж двох годин конферував з президентом Нґо Дінг Діємом та після того виступив з промовою в південно-в'єтнамському парляменті. Він запевнив, що З'єдинені Держави прийдуть з видатною і дуже конкретною допомогою Південному В'єтнамові в чотирьох справах: (1) побільшення південно - в'єтнамських збройних сил, які нараховують тепер 150.000 вояків, на дальших 20.000 вояків, при чому ЗДА заплатять 80 відсотків з $30,000.000, що коштуватиме таке збільшення війська; (2) вивінування модерною зброєю та перевишколення 50.000 цивільної ґвардії, призначеної для боротьби проти комуністичних терористів, (3) поміч у програмі освіти і промислового розвитку країни та (4) збільшення американської військової місії в Південному В'єтнамі до числа 1.650 осіб. Південний В'єтнам — це край величиною 65.000 кв. миль з 13 мільйонами населення, — частина В'єтнаму, південноазійської країни, яку поділено в Женеві в 1954 році після програ Франції в війні проти комуністичних партизанів в Індокитаї. Зараз після того комуністи з Північного В'єтнаму, користуючись постійно активною допомогою від комуністичного Китаю, почали систематично насичувати Південний В'єтнам своїми партизанами і терористами, довівши до стану, в якому в день існує там леґальна влада, а вночі комуністично-партизанська з усіми страхіттями наскоків, нападів, вбивств і грабунків. Не вважаючи на такий стан —у минуломісячних президентських виборах переобрано прозахідного президента Нґо Дінг Дієма величезною більшістю голосів. Названий президент не хоче безпосередньої американської збройної інтервенції в В'єтнамі, бо у тій країні є досить людського матеріялу для власної боротьби проти комуністів, але потребує допомоги грішми, зброєю, вирядом, інструкторами і дорадниками. Заява віце-президента знайшла оваційне прийняття збоку південно-в'єтнамських парляментарних послів і публіки. З Південного В'єтнаму Джансон поїде до Сіяму, на Формозу, до Південної Кореї, Японії і Філіппін.

Британський уряд започаткував перегляд цілої системи безпеки

Лондон. — З доручення прем'єра Мекміллена у Великій Британії започатковано широкий перегляд цілої британської системи безпеки. Безпосереднім приводом до започаткування цієї перевірки стало занепокоєння британської публічної опінії, викликане розкриттям шпигунської діяльности Джорджа Блейка співробітника Британської Закордонної Служби, який протягом восьми років передавав Совєтам важливі державні таємниці і який, як твердить преса, причинився до багатьох політичних поразок Великої Британії, особливо ж у справі Суезу, як теж мав виявити Совєтам прізвища британських шпигунів у Східній Німеччині. Переведенням основної перевірки існуючої системи безпеки займеться, як заявив прем'єр Мекміллен під час свого виступу в парляменті, спеціяльна слідча комісія. Водночас із цим Мекміллен заповів, що будуть уведені гострі заходи для перевірки і контролі над усіми тими, що займають важливі становища в державному апараті. Обороняючи встановлену останніми днями заборону для преси публікувати подробиці про справу Блейка, Мекміллен заявив, що цей захід був дуже корисний. Ближчих інформацій про те, в чому виявилась ця користь Мекміллен не подав.

Колишній фільмовий актор в ЗДА став президентом Південної Африки

Йоганнесбурґ. — Парлямент у Південно - африканському Союзі обрав в минулу середу першого президента Південно - африканської республіки, якою названий Союз стане з днем 31 травня ц. р. Цим президентом став 67-річний Чарльз Роберт Сварт, який, прибувши в 1920 році до ЗДА, студіював в Колюмбійському університеті, пробував своїх сил в американській журналістиці в Ню Йорку та після того виїхав до Голлівуду в Каліфорнії, де грав малі ролі в фільмах із Дикого Заходу. В 1923 році він вернувся до Південної Африки, де його обрали до автономного парляменту. Він був одним з основників Націоналістичної партії, а в 1952 р. був міністром справедливости. Кандидував тепер від Націоналістичної партії, яка є при владі і проводить строгу расово-сеґреґаційну політику, яку засуджує закордон та яка має сильну внутрішню опозицію. „За" його кандидатуру голосувало 139-ть послів Націоналістичної партії, а „проти" був 71 посол об'єднаної опозиції. Південно-африканський Союз, стаючи з днем 31 травня окремою Республікою, перестав бути членом Британського Коммонвелту, не захотівши піддатися критиці інших членів Коммонвелту щодо внутрішньої расової політики.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** 10-го травня на площі перед Білим Домом прийняв студентів із 27 держав, які студіюють в околицях Вашинґтону, присутня була і пані Кеннеді. Президент розмовляв, із деякими студентами, пригадавши їм китайську приповідку, що „щоб зробити тисячемилеву подорож, треба зробити перший крок", і такий перший крок робить його. В розмові з польською студенткою Боженою Ретман Президент пригадав їй, що він має польського шваґра князя Радзівілла, який є одружений із сестрою його дружини.

● **Військова Академія у Вест Пойнті** в понеділок 15-го травня має відзначити екс-президента Айзенгавера Нагородою ім. Тейєра, яку ця Академія признає тим американським громадянам, які є віддані тим ідеалам, що є моттом Вест Пойнту: „обов'язок, честь, батьківщина". Айзенгавер закінчив Академію у Вест Пойнті в клясі з 1915-го року.

● **Президент Кеннеді** із дружиною виїхав в четвер по полудні на триденний відпочинок до Палм Бічу, на Флориді, звідки має вернутись до столиці в неділю ввечері. Двоє дітей Президента залишилися в Білому Домі.

● **Семирічний хлопчик** із Квінсу, Ню Йорк, Брасн Гріффін, заявив, що він хотів би змагатися з совєтськими дітьми в ділянці читання. Він вичитав у „Ню Йорк Таймсі", що совєтські діти нібито краще читають від американських дітей. Гріффін є учнем другої кляси початкової школи і вже читає часописи, книжки, журнали і дитячу енциклопедію, хоч деяких слів не розуміє.

У СВІТІ

● **До Об'єднаних Націй** прилетів з Гонґ Конґу 81-річний д-р Гаррі Вілліс Міллер, який близько пів сторіччя працює як лікар і філянтроп на Далекому Сході. Д-р Міллер дав багато інформацій про теперішній голод в Китаї і подав свою думку про харчову допомогу перенаселеним країнам Азії. 81-річний лікар захоплюється проєктом нового шпиталю в Гонґ Конґу, що його плянують збудувати Об'єднані Нації.

● **Редакції англійських газет** дістали від уряду просьбу, щоб вони не поміщували всіх подробиць, що їх дізнаються про діяльність недавно засудженого большевицького шпигуна Джорджа Блейка, англійського дипломата і розвідчика. Англійські редактори огірчені, що уряд каже їм мовчати, а закордонна — головно німецька й американська преса — приносить куди ширші інформації про ту скандальну шпигунську аферу.

● **Італійський уряд** дістав обіцянку від през. Кеннеді, що Америка прийме новий іміґраційний закон з дозволенням використати невичерпні крайові іміґраційні квоти для приїзду до ЗДА членів родин мешканців ЗДА. Італійська річна квота становить 5.666 осіб, 130,000 осіб із затвердженими аплікаціями чекають на свою чергу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Матерям — у поклоні

День Матері — одно із найінтимніших світських свят — стає все загальнішим, все більш урочистим святом усіх народів, усієї людськости. В деяких країнах, між ними і в З'єдинених Державах Америки, День Матері став уже офіційним державним, загальнонаціональним днем, що його відзначують кожного року не тільки спеціальними президентськими проклямаціями, але й вивішуванням прапорів на державних будівлях і приватних домах. Проклямуючи цьогорічний День Матері, президент Кеннеді підкреслив велику працю й любов матерей, що створили основу американської духовости.

Із щирою любов'ю і глибокою пошаною відзначають кожного року День Матері й українці, в усій культурі і побуті яких культ Матері займав і займає одно з найголовніших, найбільш почесних місць протягом усієї їхньої історії. Цей культ, виражений в безлічі чудових пісень, переказів і казок і вплетений в народні обряди, зв'язаних особливо ж із такими подіями, як народження й одруження, в багатьох випадках поєднався з різними релігійними обрядами і святами християнської релігії. З другого боку, це матерям — своєму жіноцтву завдячує український народ і збереження й розвиток української мови і чудовий розцвіт різних родів українського мистецтва.

Величезна заслуга українських матерей ще й у тому, що це вони давали й дають українським поколінням останніх десятиріч силу і снагу витримувати найтяжчі випробування воєн і ворожих окупацій, жахливі періоди скрути і безпросвіття. Це ж українська Мати обороняла до останнього вогнища наших хат і храмів, це вона супроводила своїх синів і доньок на заслання, в концентраційні табори і місця відокремлення далекої півночі і Сибіру і це вона була і залишається з тими, що подалися на вигнання, щоб зберегти своє життя і свободу.

Усвідомлюючи усю цю велетенську ролю й заслуги українських матерей в розвитку української національної духовости і в збереженні субстанції українського народу, з тим щирішою любов'ю і з тим більшою пошаною єднаємося усі ми в глибокому поклоні перед нашими Матерями — і тими, що померли, випроваджуючи нас в життя і в люди, і тими, що живуть і зогрівають нас теплом своїх рук і любов'ю свого серця.

Сила притягає — слабість відштовхує

Із столиці Сіяму, Сайгону, наспіла вістка, що в тамошніх керівних колах поважно призадумуються над виступленням Сіяму з 8-членного державного бльоку Південно-Східного Азійського пакту (СЕАТО) та проголошенням невтральности в нинішній холодній війні між Сходом і Заходом. До такого кроку — читаємо — штовхає сіямських державних мужів нерішучість згаданої міждержавної союзної організації СЕАТО, яка — всупереч наполегливим порадам Сіяму й Філіппін — не дала належної допомоги Ляосові в його боротьбі проти комуністичної агресії і допустила до того, що тепер на новій Женевській конференції Совєтський Союз, комуністичний Китай і Північний В'єтнам переведуть таку „невтралізацію" Ляосу, яка насправді буде рівнятися його комунізації, бо коаліційний уряд з участю комуністів буде тільки переходовою стадією до повного захоплення влади комуністами. Тоді Сіям, безпосередньо загрожений комуністичною агресією, не маючи надії на активну допомогу Америки, Англії й Франції, що не зважуються на війну в обороні південно - азійських країн, волів не наражуватись Москві - Пейпінгові формальною спілкою з Заходом, яка не дає реальної користи.

Ця вістка з Сіяму дуже характеристична для настроїв, які формуються в широкому світі у відношенні до Америки й інших країн Заходу. Азійсько - африканські народи не всилі орієнтуватися в деталях політики західніх держав, у їх внутрішніх проблемах і суспільно - устроєвих структурах та у всьому тому, що каже тим західним країнам отягатись з рішучою відсіччю комуністичному наступові. Азійсько - африканські народи бачать тільки щораз нові територіяльні успіхи комунізму і пасивність ЗДА та їх союзників. Фактична програ в Кореї, поділ Північного В'єтнаму, перемога китайських комуністів з Тибеті, влада Фіделя Кастра на Кубі, панівні впливи Москви в Гвінеї і Гані, а тепер перемога в Ляосі — все це докази нерішучости, яка в політиці є тотожна із слабістю. А слабість відштовхує. Продовжування того процесу може скінчитися катастрофою Заходу.

Маючи на увазі ту загрозу, президент Кеннеді підкреслив особливу вагу місії, з якою віце - президент Линдон Джансон поїхав до країн Південної Азії. Він має вирішити й порушити такі конкретні заходи, які закінчили б період щораз дальшого відступу Заходу та започаткували період наступу. Здається, що дійсно крайня пора.

Роковини упадку Гітлера

Шістнадцять років тому, у перших днях травня, провалювався один світ, залишаючи по собі руїни, на яких мало вирости нове життя. 4-го травня 1945-го року почали здаватись німецькі армії. Вони не знали ще про провал — це недавно могутньої — верхівки III-го Райху: про самогубство Адольфа Гітлера і Йосифа Геббельса в бункрі під рештками канцлерського палацу в Берліні, про розтіч міністрів і партійних вельмож, виловлюваних переможними альянтами і поставлених потім під суд як воєнних злочинців. Дня 1-го травня 1945 року підписано беззастережну капітуляцію Німеччини, яка формально закінчила 12-річне існування диктаторського нацистського режиму в Німеччині і 6-річну другу світову війну.

Італійський фашизм і німецький нацизм викривили здорову націоналістичну ідею, створивши теорію расового зоологізму, який заперечує принцип рівности всіх людей і народів. Реалізуючи цю теорію в державній скалі, фашизм - нацизм здвигнув могутню поліційну й військову машину, що її підпорядкував партії, а партію узалежнив насправді від волі сп'янілого від надміру влади й маніяцьких ідей диктатора. Найбільша збройна сила, яку до того часу знала всесвітня історія, йшла на підбій світу. Цей процес супроводився політикою народовбивства, стосованою до рас і народів, що їх нацизм визнав за шкідливих чи меншевартних. Таким чином блискучі мілітарні перемоги в першій половині війни були супроводжені актами жорстокости, які позаздрили слави кровожадних тиранів Джінгісхана, Атилли, Івана Лютого, Леніна і Сталіна.

У першій половині травня 1945-го року вся будівля, що її Адольф Гітлер здвигав від Атлантику по Волгу, завалилася, як дімок із карт. Виявилась злегковажена і нині неіснуюча могутня сила західної демократії. Але одночасно з блискучою перемогою західньої зброї появились на овиді передвісники майбутньої кризи. Поборюючи чорта вельзевулом Захід ні лише врятував від загину російсько - большевицьку державу, але й пішов на такі територіяльні й політичні поступки, про які ніколи Москва й не мріяла. Допустивши совєтські війська до Берліну й Відня, Захід насправді допоміг Москві військово окупувати й перетворити у свої провінції Балтійські держави, Польщу, Мадярщину, Румунію, Болгарію, Чехо-Словаччину і третину Німеччини. Повіривши легкодушно, що з Москвою можлива льояльна співпраця у влаштуванні нового політичного світу, Захід поклав основи під ту холодну війну, яка триває по нинішній день.

Так ось 16 років тому обернулась одна карта історії. Нова ще не записана. Але те, що 16 років тому сталося з нацизмом і його будівничими, неминуче станеться і з большевизмом та його диктаторами. Бо такий закон історії.

„ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНІ ЗЛОЧИНИ"

У редакційному коментарі „Свободи" з 11-го травня поінформовано читачів про останні „укази" Верховного Совєту СССР, які вносять істотну зміну в творену останніми роками в Совєтському Союзі атмосферу „соціялістичного гуманізму". На тлі сантиментально - сахаринових статтей і репортажів, які буквально заповнюють сторінки совєтських часописів і в яких у стилі дореволюційних шкільних хрестоматій представляється незахмарений ніякими прикрими турботами побут совєтських громадян, — нові „укази" справляють разюче - контрастове враження. По прочитанні їх мимохіть встають в пам'яті роки масового терору, коли „залізна рука пролетарської диктатури" безоглядно винищувала безіменних „ворогів народу".

Перечитуючи тексти указів, не зразу можна схопити їх прихованого змісту. Генеральний прокурор Р. Руденко у своїй статті в „Ізвєстіях" також постарався замазати їх суть, складаючи на купу злочини характеру кримінального, „антигромадського" і „державного", чи пак політичного. Але самий тон статті зраджує автора — йде бо в ній не так про кримінальних злочинців у звичайному значенні цього слова, як про щось інше — масове і, головно, зорганізоване, що загрожує режимові.

Про те, що в Совєтському Союзі поширилося хулиганство, про те, що все ще існують там „пережитки капіталізму" у вигляді спекулянтів, дармоїдів і паразитів, як іменуються всіх тих людей, які не хочуть працювати на совєтську державу, — про все це можна довідатися з першого - ліпшого числа кожної совєтської газети. Боротьбу з усіма цими елементами поліційні органи активно ведуть від часу, коли постала сама совєтська держава. Боротьба ця переходила більшими й меншими хвилями, і ще одна „кампанія" приборкування паразитів чи там стиляг нікого не здивувала б.

Але звідки ця нова термінологія в тексті указів Верховного Совєту? Що це за „угрупування злочинців", що, як читаємо в указах, тероризують тюремне населення, нападають на адміністрацію тюрем і концентраційних таборів, чи пак „місць заслання", як делікатно їх названо. Відколи злочинці в СССР дістали змогу організуватися, групуватися й загрожувати безпеку держави до такої міри, аж треба видавати окремі закони?

В переліку злочинів, за які відтепер каратимуть 15-20 роками в'язниці, а то й найвищою карою — смертю, поза контрабандою, бандитизмом, фальшуванням грошей і порушенням правил про валютні операції, згадано також „ушкодження шляхів сполучення й транспортних засобів". Де й коли поповнювано в Совєтському Союзі ці злочини зривання залізничих рейок, висаджування мостів, пускання „під укіс" поїздів і авт, щоб треба було в спішному порядку проголошувати новий указ під назвою „Про посилення боротьби з особливо небезпечними злочинами".

Густим комуністичним мряковинням оповита наша земля, і ні від яких туристів не довідаємося ми з певністю, що діється на її широких просторах, по містах і селах, недоступних для туристського ока. Тим більше не напишуть нам про це в листах наші рідні. А очевидно щось таки діється таке, що насторожує, лякає охоронців режиму і змушує їх „посилювати боротьбу".

В тексті указу, проголошеного 5-го травня ц. р., знаходимо ще й такий „особливо небезпечний" переступ супроти совєтської влади, як „приховування державних злочинів" і, очевидно, злочинців. Як інтерпретуватимуть цей переступ слідчі і судді? Який вкладатимуть у нього зміст?

В грудні 1958 року, як інформувала свого часу „Свобода", Верховний Совєт СССР ухвалив був три хрущовські проєкти під назвами: „Основи кримінального законодавства", „Про кримінальну відповідальність за військові злочини" і „Про кримінальну відповідальність за державні злочини". На цій підставі виправлено тоді старі кодекси законів СССР, бо вони, як заявив голова Комісії законодавчих пропозицій Д. Полянський, багато в чому перестаріли, а за цей час, мовляв, експлуататорські кляси зліквідовано, приватну власність знищено і соціялізм переміг на всьому фронті. Хрущовські законопроєкти, як писав тоді той же таки Полянський, „звузили і злагіднили відповідальність за діяння, що не становлять великої небезпеки для держави, і значно підсилили відповідальність за найтяжчі злочини супроти держави". Конкретно підтверджується це його заява статтею 1-ою нового закону: „Зрада батьківщини", що охоплює такі „особливо небезпечні державні злочини: перехід на сторону ворога, шпигунство, видача державної або військової таємниці чужій державі, втеча за кордон або відмова вернутися з-за кордону до Совєтського Союзу". Зокрема, за відмову вернутися з-за кордону цей закон карає винуватців 10-15 роками тюремного ув'язнення або смертю. Інакше кажучи, відмову вернутися з еміграції совєтське законодавство вважає за один з найтяжчих злочинів. Усі ці зміни законів оформлено тоді під гаслом: „Жадних потурань небезпечним злочинцям!"

Це було наприкінці 1958 року, і нові зміни законів, що були затверджені в травні ц. р. і вийшли під гаслом „Посилення боротьби з особливо небезпечними злочинами", є, властиво, поширенням і загостренням тих змін з 1958 року. Зокрема, стаття про „приховування державних злочинів і злочинців" є безпосереднім продовженням статті 1-ої про „зраду батьківщини". За цією туманною і невиразною статтею, при бажанні відповідних органів, можуть бути засуджені 9 з кожних 10 громадян Української ССР.

Крутий зворот у совєтському законодавстві, передусім у ділянці „охорони і безпеки держави", мусить негайно же заалярмувати українську еміграцію. Її бо найперше завдання — виясняти світові потаємну, антинародну суть нових хрущовських „указів", які угрунтовують і розширюють сталінське право на гноблення, право на вбивство. Також з особливою обережністю треба ставитися до всякого роду листів і посилок з СССР, які — коли то вважатиме за потрібне московсько - большевицька диктатура — можуть стати для кожного підсовєтського громадянина найтяжчим обвинуваченням.

Досі ніби не чути було, щоб совєтські поліційні органи масово карали людей за „приховування". Не знати також, чи підготовляється цим законом широкі репресалії. Але закон уже є, совєтським суддям вільно його інтерпретувати, як їм буде завгодно, і кожної хвилини в Москві можуть натиснути ґудзика.

В. С-ко

ТИЖДЕНЬ ЛИСТІВ З АМЕРИКИ

Заслона підозри та недовір'я відокремлює не тільки Схід і Захід. Трапляється, що навіть наші спільники мають сумнів у наших намірах і зле розуміють нашу політику, іноді, правду кажучи, не без підстав. Можливо, що це природньо — багата й могутня Америка мусить бути об'єктом спостереження. Ми також іноді маємо моменти сумніву відносно наших союзників.

Нерозуміння інших народів і їх способу життя, без сумніву, є явище майже універсальне і зникає воно лише поступово під натиском ближчого знайомства і контакту.

Щоб допомогти спростувати фальшиві уявлення про З'єдинені Держави і встановлювати краще розуміння її цілей, одинадцять років тому започатковано кампанію ЛИСТІВ З АМЕРИКИ, спонзоровану Американською Радою для обслуги національностей.

Розпочинаючи цю кампанію, Рада брала до уваги величезну потенційну силу листів з Америки для поліпшення стосунків поміж нашою та іншими країнами. Те, що ми пишемо в приватних листах, може бути нецікаве чужим особам, але наші листи читають наші друзі і рідні з живим інтересом.

Справді, листи від друга, від родини до родини всім дуже дорогі. Як доказ сили листів, треба тільки згадати, що величезна хвиля іміграції до Америки була стимульована у великій мірі листами від тих, хто раніше приїхав до цієї країни і знайшов її варною похвали та заохочення іншим також вибиратися за океан.

Коли ми пишемо про себе, про своїх дітей, працю, громаду, то пишемо не лише про свої власні справи. І це все поступово, від одного листа до другого, становить історію Америки. Бо історія Америки — це історія кожної окремої особи, історія звичайних щоденних подій, які надають усьому американському способові життя персонального значення.

Інакше кажучи, історія Америки це є те, у що ми, як нація, віримо і для чого працюємо тут, вдома і за кордоном, це є те, що ми звемо ідеалами нашої демократії. Люди по інших країнах хочуть знати, що Америка працює для миру, що Америка вірить у свободу, що Америка визнає гідність людини, що Америка дбає про добробут усіх народів.

Все це кожний з нас може підкреслити в своїх листах за кордон. Наші прості оповідання, зрозумілі нашим друзям за океаном, зроблять більше, ніж можуть це зробити офіційні заяви. Оповідаючи про історію кожної родини, ми оповідатимемо історію Америки і тим допоможемо розвіяти фальшиві уявлення.

Кожний з нас може правити за представника Америки.

„Ідеї, на яких побудовано Америку, сказав представник ЗДА в ОН Адлей Стівенсон у своєму недавньому листі до Ради, універсальні, вони відкриті для всіх". Це значить, що десятки мільйонів, нових американців можуть бути добрими американськими громадянами і одночасно не втрачати приязні та сантименту до своєї старої батьківщини.

Програма ЛИСТІВ З АМЕРИКИ допомагає підтримувати стосунки з старим краєм. Вона заохочує американців, що мають рідних або друзів за кордоном, тримати з ними зв'язок, який допоможе їм зрозуміти, що являє собою наша країна, а також пояснити їм, що ми також намагаємось зрозуміти інших людей і інші нації.

Цьогорічний ТИЖДЕНЬ ЛИСТІВ З АМЕРИКИ, від 15 до 21 травня, нагадує нам значення листів у боротьбі за мир і свободу. Це дасть нам прекрасну нагоду відновити стару кореспонденцію. Безплатну листівку з порадами про те, як найкраще писати за кордон, можна дістати, написавши до Американської Ради для обслуги Національностей — 20 Вест 40 вул. Ню Йорк 18, Н. Й.

Загальна Рада

● **Шеф секретної служби** Боґмен зізнавав в Палатній правничій підкомісії, яка розглядає зміну закону про охорону Президента та плянує поширити цей закон і на екс-президентів в перших роках після того, як вони залишають Білий Дім. Справа ця стала актуальною у зв'язку з тим, що численні туристи прибувають на фарму Айзенгавера в Геттисбурґу, Па., де живе екс-президент, і секретна служба не може там працювати, хоч місцева поліція не може дати собі ради з туристами.

● **Стейт Тексас** найбільше з усіх стейтів продукує волового м'яса, бо аж 2,710,000,000 фунтів випродукував в 1960-му році. Свинини найбільше продукує стейт Айова — 3,330,000,000 фунтів живої ваги в 1960-му р.

МАТИ

(Із збірки „Гусла")

Люляй, люляй, сину!
Вкрию ніжки, плечі.
Тінь поклавши синю,
День схиливсь над вечір.

Ходять дрімки впарі,
Місяць — під горою:
Принесуть киптарик
З нитки дорогої.

Покладуть зненацька
Точеную кулю,
Шаблю ще й козацьку...
Люляй, сину, люляй!

Я вигладжу турбот сліди.
Йдуть друзі — ти іди!
Чи матері заборонить,
Щоб не продовжити хоч мить?
Щоб не припасти до стремен
З словами ніжними, як лен?
Благословінь не дать на путь?
Хрестом не огорнуть?

Давно затерся слід копит.
Давно вже коні продудніли,
А далечей очам не спить,
Не дохилити сліз дозрілих.

Якби хоч здалеку узріть!
Якби вітри відтіль подули!
Якби зійшла щаслива мить!...
Пішли, пішли і... не вернулись.

І, може, впали вже сини.
Мій Боже! Серце — крига...
Щитом Господнім заслони,
Пошли Архистратига.

ОКСАНА ЛЯТУРИНСЬКА

З НАШИХ БУДНІВ

ПІСНЯ ПРО РУШНИЧОК

Цього року вшаную Свято Матері в той спосіб, що знову піду до знайомих та попрошу їх, щоб заграли мені на своєму гай-фай „Пісню про рушничок", слова Малишка, музика Майбороди... По дорозі вступлю хіба до „Арки" і куплю нову платівку з цим „Рушничком", бо стара вже страшно стерлася, може саме тому, що я так часто її слухаю з другом Михайлом. Не раз, буває, коли ми обидва блискуче відокремимось й засядемо коло патефону, пані господиня дому каже:

— Ого, ці два вже пішли плакати над „Рушничком"! Скажіть, панство, чи немає інших, кращих українських пісень?..

Безумовно, є інші, і кращі, але для нас, селянських синів, „Рушничок" — це особлива пісня... Вона має для нас свій текст і підтекст, надзвичайну свою вимову! З рушничком, чи то просто льняним платочком, покладеним на дно куферочка, ми, хлопські діти, покидали рідне село та й розходилися по школах і бурсах. З рушничком, вишиваним чи гаптованим дорогою рукою матері або сестри, ми йшли потім служити до чужих і рідних армій, ховалися по лісах і нетрях, у партизанці, чи, врешті, вибирались в далеку дорогу — на еміґрацію.

А коли, кілька років тому, відхилилась одним рубцем залізна завіса і з Краю стали напливати листи й посилки, то першими післанцями від наших рідних сестер і матерів були якраз ці рушнички, а вишивані на них „росяні доріжки", чорні хрестики й сумні квіточки говорили нам те, чого не можна було сказати в листах, писаних фіолетним чорнилом... І пригадували нам те, про що пише А. Малишко і так прекрасно співає буковинець Гнатюк: про дитинство, розлуку і „незрадливу, ласкаву усмішку" матері, що вітала нас завжди на порозі хати, коли ми верталися з мандрів, з широкого світу. Немає лише в Малишковій пісні згадки про той хрест, яким благословляли матері наші чола, виряджаючи нас у далеку дорогу... Ну, та це хіба прийдеться простити поетові-комуністові, двічі (або й тричі) орденоносцеві.

За того Малишка дав мені колись доброго лупня, таки на сторінках „Свободи", колеґа О. Лисяк. Він-то пригадав мені, що той самий Малишко написав теж слова до пісні „Біляве дівча на панелі" (музика Мейтуса), а зміст тієї пісні трохи відмінний від „Рушничка". Співається там про те, що „в Шикаґо, бетонному місті", стоїть в потертій шинелі однорукий, американський вояк - інвалід, а біляве дівча біля нього грає на скрипочці й просить у прохожих милостиню...

Тут, очевидно, друг Лисяк накидається з мокрим рядном на автора пісні: Що тобі подати, Малишко? — питає: склянку зимної води?.. Чи ти бачив у цій країні американського вояка, щоб просив милостині?! Ясно, що не бачив, це звичайна буйда, але ж він бачив тисячі совєтських солдатів - калік, „героїв вітчизняної війни", які жебрали шматка хліба на вулицях Львова, Києва та інших міст „квітучої України"!

Та чи може написати про це поет - комуніст, двічі орденоносець?.. Ясно, що не може. Тому він і зробив з совєтського вояка - інваліда — американця, і поставив його в Шикаґо, замість, наприклад, у Львові. Та українські дівчата, що співають цю пісню в тихі, українські вечори в Києві, над Дніпром, чи у Львові, на Високім Замку, добре знають, про кого йде мова.

І-кер

С. Риндик

АНТИПКО

(Оповіла С. Ш.)

(1)

Подія, що її описую далі, сталася 1920-го року коло залізничої станції Хирівка, недалеко від Знам'янки, на лінії Бобринська - Знам'янка.

Насамперед треба сказати, що в той час Україна була повна оповідань про всякі незвичайні і фантастичні події. Багато з тих оповідань приповіщали кінець світу, бо багато людей твердо вірили, що Ленін — Антихрист і що незабаром настане Страшний Суд.

Тоді саме обновлялися образи і бані на церквах. Дзвони самі від себе дзвонили. Текла кров із пострілених большевиками образів, святих фіґур і хрестів. Щоб забезпечити собі на Страшнім Суді ласку Божу або бодай хоч трошки викупити свої гріхи, люди зносили хрести до Йосафатових Долин, де мав відбутися Останній Суд, і там їх поставляли. Большевицька влада всякими способами, часто жорстокими й кривавими, боролась із цими хрестоносцями, і тим більше розпалювала серед людей ненависть до себе.

Таким типовим оповіданням про обновлення образів і про боротьбу з цим явищем большевиків могло би бути таке:

В одній хаті на очах людей почав обновлятись старий дерев'яний образ. Самі господарі не знали, який святий чи свята намальовані на тім образі, такий він був темний і від того невиразний. Походив, Бог зна, з яких часів. І ось одного дня почав той образ від одного ріжка світлішати, і скоро показались виразні ознаки малюнку. На місце чуда посунули люди. Вдень і вночі хата не замикалась від відвідувачів. Настала правдива проща. Люди падали на коліна і гаряче молились. Аж нарешті про це довідались большевики і прислали відділ чекістів, щоб знищити образ. Та коли провідник відділу схопився за револьвера, щоб вистрілити, і простягнув у напрямку образу руку, сталося на очах усіх людей чудо: большевик упав трупом, не встигши вистрілити, а решта їх розбіглась, а були й такі, що попадали ниць і почали самі гаряче молитись. Про подібні випадки оповідали дуже вірогідні очевидці...

Ходило ще багато оповідань, про народження дітей, що мали всі ознаки нечистої сили: на голові ріжки, на ногах копита, на тілі чорну, мов смола, шерсть тощо. Таких оповідань ходило так багато, що навіть найбільші недовірки подавались перед їх навалою, самі починали сумніватись у правдивості своїх раціоналістичних поглядів і помалу переймались думкою: а хто його знає, може справді є надприродні речі і явища.

А одного січневого дня побачили люди на станційнім будинку в Бобринській дивний плякат...

Це був великого розміру папір із намальованим на нім чортом! Звичайним чортом, як його здавна малюють. А поруч, на тім самім папері, був виписаний довгий текст. Там писалося, що в селі Дмитрівка, недалеко від станції Хирівка, народилось чортеня! Чортеня було з породи антипків, найгіршої чортячої породи. Народилося в куркульській родині від старої баби. Говорилося, що буржуазія, а в тому числі й куркулі, в своїй запеклій ненависті до робочого народу і до його влади дійшли до такого безстидства й безсоромности, що навіть не гидяться вже вступати в інтимні взаємини з нечистою силою, щоб тільки пошкодити народові і його владі. Говорилося далі, що народжене чортеня має на голові ріжки, на ногах копита, не має п'ят, має гарячий, мов огонь, язик, і вкрите густою шерстю та видає страшні звуки, а його позір такий бузувірський, що тільки дуже здорові й міцні люди можуть той позір знести. Чортеня росте дуже швидко і, як обрахувала учена комісія, що пильно досліджує явище, за два тижні буде з нього велетень.

Але, говорилося далі, нехай люди нічого не бояться: радянська влада вспіла вже своєчасно вжити всіх належних засобів, щоб у відповідний момент того антипка знищити і не дати йому найменшої можливости розвинути свою згубну діяльність. Далі закликалось, щоб усіх, хто буде розпускати для пропаґанди проти влади якісь полошливі вісті і ширити неспокій та страхи поміж людьми, негайно називати міліції, що розправиться з ними, як із запеклими ворогами народу і ганебними аґентами нечистої сили.

Щоб люди самі переконались, що радянська влада справді добре забезпечилась від того антипка, і що його чекає неминуча й жорстока розправа, влада дозволяє охочим приїхати на місце події, щоб на власні очі побачити все. Нехай тільки такі охотники пам'ятають, що бачити антипка можуть тільки цілком здорові натури, з міцними нервами. За два дні від'їде туди спеціяльний поїзд. Охочі можуть цією нагодою безплатно скористуватись. Треба взяти з собою на кілька днів їжі, бо там дуже завізно і треба довше чекати черги на відвідини нечистої сили. Треба також тепло одягнутись.

Цей плякат упав між людей, як бомба. Вістка про нього поширилась скоро на всі околиці, і коло станції збиралось так багато людей, що доводилось раз-у-раз розганяти їх.

Люди задумались...

Задумались усі: легковіри і недовірки, марновіри і скептики. Задумались і розгубились навіть ті, що досі глузували з усяких фантастичних чуток. То тут, то там можна було почути, що коли вже такі бандити, як большевики, примушені визнати нечисту силу, то нема чого заперечувати правдивости тих оповідань, що ходять поміж людьми.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

НЕСПОДІВАНКА НА ДЕНЬ МАТЕРІ

Як моїй доньці перейшло за п'ятий рочок, рішено на нараді родинній відсвяткувати урочисто День Матері, себто мій. Нараду скликав, закоханий у свою одиначку, батенько.

Взяли в ній участь тітки Ольга і Наталя, тета Женя, стрийко Зенон і бабця з „напроти".

Тут же й розділено функції. Головною точкою був вірш, що його спільно вибрано на тій же нараді. Довгий досить, сантиментальний, з признанням для матері і обіцянкою вічно її любити і ніколи про неї не забути.

Вивченням вірша напам'ять зайнявся татко. По обіді я зараз зникала, а він, лежачи на софі, „кув" з дочкою вірша. Вислід був надзвичайний. — Таж у неї феноменальна пам'ять! — хвалився мені чоловік. — За такий короткий час вивчила такий довгий вірш!

Далі „тети" виконували свої функції, забігали до нас то одна, то друга.

До них належала інтерпретація вірша, дикція, міміка тощо.

Обидві вони мали себе за фахівців у цій ділянці, хоч не у всьому були згідні. Тож і мала не знала, кого слухати, бо чого навчила одна тета, те поправляла друга. Та й від них я тільки й чула всякі похвали. — Що за дикція! Надзвичайна дитина! — захоплювалася одна й друга. — Відразу видно, як чудово вона розуміє, як переживає і як дуже любить свою маму. А тета Женя приготовляла сукню, бант і букет. Бабця з „напроти" (це сусідка з протилежного боку коридору) мала спекти торт на той день. До мене ж належало нічого не знати, бо це мала бути таємниця, і виявлення її перед часом зіпсувало б цілий ефект свята.

Після подолання перших труднощів, почалися проби. За публіку був у першу чергу стрий Зенон і всі гості, які навинулися до нашої хати. А їх було чимало.

Я зникала з кімнати, а чоловік казав: — „Ану, Тасюню, задеклямуй той вірш, що на День Матері".

Робила вона це дуже радо, і їй це так подобалося, що вона з власної ініціятиви почала деклямувати сусідам і дітям на подвір'ї. Я нераз бачила у вікні, як вона робила глибокий реверанс, розкладала руками, згідно з інструкціями тіток.

Якось зустріла я сторожиху, а вона до мене — Ваша мала так чудово деклямує, так очками завертає, як справжня акторка. Тільки мене не зрадьте, бо це для вас таємниця.

Нераз і діти показували на мене пальцями на подвір'ї або в коридорі, мовляв: „Ми знаємо таємницю, а ти ні!"

Признаюся щиро, що я нетерпеливо чекала вже того дня. Та моя Тася щораз то з меншою охотою відбувала проби. Треба було її намовляти, а то й підкуплювати цукерками або шоколядою, щоб вона „написувалася" віршем.

Нарешті прийшов той день. Вже в суботу ввечері по коридорі розходилися приємні пахощі свіжого печива. То бабця з „напроти" виповнювала господарську частину.

В неділю, вранці, мене розбудило підозріле шамотання за дверима моєї спальні. Та враз двері відчинились, і в них показався мій чоловік і моя донечка.

Вона оперлася ногами об поріг, а руками об одвірок. Одягнена в нову, чудову білу суконочку, з букетом червоних троянд. На голові величезний бант, як літак, на чолі хмара, а затиснуті уста зраджували завзяття, якого я досі не бачила в неї. Батько виразно схвильований, майже насилу притягнув її до мойого ліжка і сказав:

— А тепер скажи мамі вірш і дай квіти! Нині День Матері.

Вона глянула на мене вороже, з очей посипались іскри ненависти — і заверещала:

— Не хочу, не буду! Маю досить! Кожному першому-ліпшому лиш деклямуй і деклямуй! Букет троянд, такий гарний, опинився під моїм ліжком, а ридання розносилося луною по цілій хаті.

Вірша я ніколи не почула, але несподіванка була велика.

Ната

● **Антоні Веджвуд Бенн,** насправді Вайкавнт Стенсґейт, 36-річний посол до англійської палати громад з соціялістичної партії Праці, виграв знову великою більшістю вибори до тієї нижчої палати англійського парляменту, дармащо недавно позбавлено його мандату в палаті громад тому, що він одідичив титул лорда і мав перейти до палати лордів. Але більшість у палаті громад знову заборонила йому виконування мандату. Зате уряд заповів зголошення закону, що дозволить зрікатися лордівського титулу й місця в палаті лордів.

● **В Англії** вийшов закон, який дозволяє підприємствам відтягати з доходового податку найвище $5,600, видаткованих на купно авта. Тому, що авто славної марки „Рольс-Ройс" коштує коло $16,000, то коли уряд не змінить тієї постанови, то прийдеться хіба припинити дальшу продукцію „Рольс-Ройсів".

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

В п'ятницю, 5 травня 1961 р. відбулося засідання Екзекутиви УККА, на якому полагоджено декілька справ, а саме:

1. Проф. д-р Пап висунув зовсім нову концепцію контракту в справі написання „Історії російського імперіялізму". Екзекутива на цю концепцію не пішла й рішила звернутись до нього з пропозицією, щоб він переглянув ще раз запропонований йому Екзекутивою контракт, подавши свої поправки до нього.

2. В справі листа д-ра Степана Горака відносно поширення його праці про „Національні меншини в Польщі 1919-1939" рішено, щоб книжку переглянула в приспішеному порядку „Комісія Публікацій" при УККА і виготовила відповідний внесок. Для влегшення праці Комісії рішено просити 4-ри примірники книжки.

3. Центральній Репрезентації Арґентини в справі видання нею „Історії України" в еспанській мові, рішено відповісти, що УККА пам'ятає на свою задекляровану і вже частинно сплачену допомогу, але переходово переказати рештуючої суми не має можливости і відкладає її висилку на пізніше, при більше пригожих обставинах.

4. Центральному Батьківському Комітетові у Филадельфії Екзекутива не може тепер служити допомогою на видання чергового числа його журналу і відкладає справу на пізніше.

5. Полагоджено деякі справи, зв'язані з Канцелярією УККА.

6. До участи в Національній Конференції у Вашинґтоні (ДК) в справі „сітізеншіп" рішено цим разом звернутись до панів Малиняка й Гіля, щоб репрезентували УККА на цій Конференції.

7. Рішено, щоб на місце померлого сл. п. Д. Галичина ввійшов до Екзекутиви представник УНСоюзу, якого визначить Річне засідання Головного Уряду УНСоюзу.

8. Вислухано обширного Звідомлення Голови УККА, проф. Л. Добрянського про його працю у Вашинґтоні, в тому і про його заходи в справі відповідної підготови до відзначення Тижня Поневолених Націй.

Дещо про виконавців опери „Катерина" в Дітройті

Дітройт не дуже часто має нагоду бачити в себе вистави опер. Недавно виставлено тут оперу Миколи Аркаса „Катерина", побудовану на поемі Шевченка.

Статті та рекламові замітки й афіші, що попереджали виставу цієї опери, були щедрі для талантів з-поза Дітройту. Щоправда, бас Лев Рейнарович, що грав ролю батька Катерини та тенор Мирослав Скала - Старицький, блискучо інтерпретували свої ролі.

Проте, цей допис не має за мету дати критичний фаховий огляд артистів - виконавців опери. Крім того, я не хочу й не маю права уважати себе фахівцем в оцінці постановки й виконання опер.

Та я люблю музику, люблю мистецтво взагалі, тому мені здається, що маю право висказати свою думку щодо виконавців.

Під час останніх відслон, режисери цієї опери зверталися з особливим підкресленням до позамісцевих співаків. Щодо інших мистецьких виконавців опери, то заповідач називав їх колективно „льокальним таланом". На прийнятті - бенкеті зараз після вистави „Катерини" — було так само.

Але серед усіх цих певностей, один факт був надзвичайно замітний. Наталія Копічук-Носенко, що є відомою оперовою співачкою, чомусь не була вирізнена як одна з провідних мистців у цій опері. Вона ж бо не тільки, що прекрасно співала, аме без сумніву найкраще грала свою ролю. Без неї вся опера не була б стала на належній висоті. Поминаючи її й зараховуючи її до „льокальних талантів" було не на місці. Професійний критик не мусить обов'язково знати, що Наталія Копічук - Носенко була найбільш захоплюючою особистістю на сцені. Її голос був не тільки повний сили й краси, але й гра була на висоті її найбільших вимог.

Стефан М. Віхар

Загальні Збори 25-го Відділу ОДВУ в Трентоні, Н. Дж.

4-го березня ц. р. 25-ий Відділ Організації Державного Відродження України в Трентоні відбув свої чергові Річні Загальні Збори.

Зборами проводила президія в складі: Л. Веремієнко — голова і А. Харків — секретар. Звіт з діяльности Відділу здавали: д-р Зенон Городиський — голова, інж. М. Чаповський — секретар, В. Білак — фін. референт і І. Микитин — за Контрольну Комісію.

У звітньому періоді Управа відбула 8 протоколованих засідань і цілий ряд спеціяльних нарад. Заходами Відділу влаштовано успішну доповідь інж. Л. Андрієвського на тему: „Світовий Конґрес Українців" і скликано нараду громадянства і організацій в справі наладнання співпраці і мирного співжиття в Трентоні. Члени брали активну участь в загально громадських установах як Відділ УККА, Українська Федеральна Кредитова Кооператива, Український Народний Дім й інші. Члени Відділу допомагали в збірці фондів на закуп дому УВАН та взяли активну участь в змаганнях „Українського Слова"

Звіт фінансового референта виказує, що Відділ вирівняв всі фінансові зобов'язання супроти ЦУ ОДВУ, УККА та інших установ. На день 4-го березня ц. р. загальні приходи виносили $199.54, загальні розходи $140.40, сальдо на час Загальних Зборів виносило $59.14.

Загальні Збори рішили призначити $10.00 на запляннований пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, вирівняти членську вкладку до ЦУ ОДВУ і УККА за 1961 рік. Рішено підтримувати і допомагати в розбудові оселі ім О. Ольжича та підготови виїзду доросту до виховних і відпочинкових таборів оселі. При кінці рішено пропаґувати ідею скликання Світового Конґресу Українців та підтримувати всі здорові і конструктивні почини Трентонської Громади.

Звіт Контрольної Комісії виявив, що рекордові і фінансові книги ведено в зразковому порядку. Після уділення абсолюторії уступаючій Управі обрано нову Управу на біжучий рік в такому складі: голова — інж. М. Чаповський, місто-голова — М. Скорупський, секретар — Д. Січ, фін. референт — І. Микитин і члени Управи — А. Харків. Контрольна Комісія: д-р З. Городиський — голова, Леонид Веремієнко і І. Панас — члени.

Д. С.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Українська громада Лорейну, Огайо,** вшанувала пам'ять Т. Шевченка у 100-річчя з дня його смерти Святочною Збіркою пластунів в дні 19-го березня, Святочним Дитячим Концертом, влаштованим Школою Українознавства в дні 26-го березня, і великим концертом Капелі Бандуристів дня 15-го квітня ц. р. Надісланий п. Романом Клосом допис про ці імпрези буде надрукований в одному з дальших чисел „Свободи".

● **Загальні Збори нюйоркської філії Карпатського Союзу** — організації, що об'єднує українців із Закарпаття, відбулися в неділю, дня 12-го березня ц. р. Збори обрали нову управу Союзу під проводом полк. Сергія Єфремова. Звідомлення із зборів буде надруковане пізніше.

● **Під час 25-го Крайового Фестивалю Народного Мистецтва,** що відбудеться у Вашинґтоні, Д. К., в днях 18—19 травня ц. р., виступить дня 20-го травня, о год. 8.30 веч. з українськими народними танками теж група українських танцюристів під проводом Івана О. Флиса та з участю танцюристів Т. Карплюка.

● **Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді в Бельгії** відбувся дня 16-го квітня ц. р. в Брюсселі. На голову нової Крайової Управи переобрано О. Коваля, з тим, що до Управи увійшло декілька молодих осіб. Допис про цей з'їзд буде надрукований пізніше.

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями та Знайомими,
що в середу, 10-го травня 1961 року упокоїлася в Бозі,
на 90-му році життя, по довгій і важкій недузі, прийнявши
Найсвятіші Тайни, Наша Найдорожча
МАМА і ТЕТА

ОЛІМПІЯ з ГАЙВАНОВИЧІВ БАЧИНСЬКА

вдова по бл. п. о. КОРНИЛІ, пароховi Мишкович.

ПАРАСТАС — в П'ЯТНИЦЮ, 12-го ТРАВНЯ 1961 р., в год. 8:00 вечора, в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 13-го ТРАВНЯ 1961 р., з того ж заведення до церкви св. Юра, в год. 9:30 рано, а опісля на цвинтар Evergreen, Brooklyn, N. Y.

Тяжким горем прибиті:
МАРІЯ АВДИКОВСЬКА — донька
Д-р РОМАН АВДИКОВСЬКИЙ — зять
Сестрінки — мґр. АННА ЯНОВИЧ
д-р КСЕНЯ ЛЕБЕДОВИЧ з ріднею
інж. ІВАН ЯНОВИЧ з ріднею
АҐНЕС БАЧИНСЬКА — синова

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

Подружжя без дітей, жінка спаралізована, пошукують

ДІВЧИНУ

у віці 25-30 років, до опіки над жінкою і новим 4-кімн. помешканням. Звичайне варення, гарна кімната при Riverside Drive. Добра платня.
Телеф.: Mrs. STRAUSS
WA 7-3271

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

СУПЕРІНТЕНДЕНТ

20-родин. ДІМ, парове огрівання на вугілля, 4-кімнатне помешкання + платня.
Tel.: WOrth 2-0825
в год. 9:00-5:00
після год. 7:00 і цілий день в суботу: OR 3-5807

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНГ

BUY U.S. SAVINGS BONDS

ПОВІДОМЛЕННЯ

Звертається увагу всіх зацікавлених в Віндзорі, Дітройті та околиці, що Відділ Комітету Українців Канади у Віндзорі, Онт., організує групу охочих побувати на всенародньому українському зїзді з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в днях 8—9 липня ц. р. в Вінніпеґу. Всі учасники цієї групи користали б із залізничої знижки. Оскільки група матиме до 14 осіб, подорож з Віндзору до Вінніпеґу й назад буде коштувати туристичною клясою $59.50. Оскільки учасників буде більше як 15 осіб, тоді ця подорож буде коштувати туристичною клясою $49.40, а звичайною клясою $43.00. Подорожній квиток буде важний на 16 днів. Учасники цієї групи мають виїхати з Віндзору зі станції Канадійської Національної Залізниці (над річкою) дня 6-го липня ц. р. в 9.40 рано.

Ті, що хотіли б в Вінніпеґу мати зарезервовані готелеві кімнати, мали б зголошуватися негайно. Ціна кімнати для однієї особи денно $5.00, для двох $10.00.

Своє зголошення і взагалі у всіх справах, зв'язаних з цією поїздкою звертатися на адресу:

Mr. S. Korban, c/o Kulyk Real Estate, 1021 Ottawa St., Windsor, Ont., Canada.
Phone CL. 6-2678.

Телефонувати тільки між 8—10 год. вечора.

Об'єднання Українських Жінок у Німеччині відбуло в днях 29—30 квітня та 1-го травня ц. р. у Мюнхені свій Шостий Делегатський З'їзд, в якому взяли участь делеґатки від 14 Відділів ОУЖ. На з'їзді обрано нову управу ОУЖ під проводом п-ні Олександри Сулими-Войко. Звідомлення зі з'їзду і його резолюції будуть надруковані згодом.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Загальні Збори Т-ва „Дністер", Відд. 361, в год. 8:00 вечора, у власній домівці, при 119 Евеню "A" в Ню Йорку. — В. Вишневський, предс.; В. Варагура.

СУБОТА, 20-го ТРАВНЯ 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Відд. 117 („Запорозької Січі"), в год. 7:30 вечора, при 33 East 7th Street, в Ню Йорку. — Управа.

ТОЛІДО, Огайо. — В-во св. о. Миколая, Відд. 167, подає до відома членам, що на Загальних Зборах обрано нову Управу на 1961 рік, в такому складі: Д. Мадецький, предс.; І. Вельган, секр. Збори Відділу відбуватимуться кожного місяця, в другу неділю по першім, в залі св. Михаїла, при 2824 Lagrange St., Toledo, Ohio.

SERVICE DIRECTORY

WALTER S. SZCZESNIAK
TRAVEL BUREAU
Пачки до Краю й інших країн Східньої Европи.
Insurance Broker — Notary Public
224 Jackson Street
Hempstead, L. I.
IV 3-0744

CITY ISLAND MARINA
Left over The Bridge
LOCKERS — MOORINGS
REPAIRS — SERVICE
HULL & ENGINE REPAIRS
CAPTAIN J. POWER
701 Minneford Avenue
City Island, New York
TT 5-2313

REAL ESTATE

ДОМИ на ПРОДАЖ

9-род. — 52 кімнати, East Tremont. Рент $6,530. Ціна $26,000.
1-род. — з крамницею, недалеко Бронкс Зоопарку. Рент $4,035. Ціна $16,000.
1-род. — 70 кімнат, район верхнього Grandconcourse. Рент коло $12,00. Ціна $64,000.
1-род. — з 4 гаражами, на Vyse Ave. біля Зоопарку. Рент коло $7,000. Ціна $33,000.
Доми в найкращому стані, дають великий прибуток. Вигідні умови сплати. Готівка за згодою. Є багато 2-3-род. домів, в гарних околицях міста.

DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вулицями)
AU 1-0194 WA 6-4777

ДОМИ НА ПРОДАЖ

Woodside (Квінс) — 8-род. Рент $8,225. Ціна $48,000. Чистий дохід $5,000.
Jackson Hts. (Квінс) — 6-род. 1 крамниця. Рент $5,500. Ціна $35,000. Готівки $12,000. Чистий дохід $1,500.
Manhattan — 24-родинний. Рент $8,200. Ціна $30,000. Готівки $10,000. Чистий дохід $3,000.

REAL ESTATE
330 East 9th Street
New York 3, N. Y.
GR 5-1351

ДОМИ — ІНВЕСТИЦІЇ — МОРТҐЕДЖІ

МАЛА ЗАВВАГА ДЛЯ НАШИХ КЛІЄНТІВ!

Якщо Ви хочете купити хату у добрій околиці і обійти всякі непотрібні комплікації, то купуйте тільки через фахові бюра. Розгодношення невідповідальних осіб, що приватні купна виходять дешевше — є цілком неправдиві. Ми маємо десятки випадків, де приватне купно було використане продавцем, як „трік", щоб витягнути найвищу ціну.

Адвокати часто не мають можливості, ані часу їздити з Вами, стверджуючи якість околиці, або матеріялу, який впливає на ціну дому. Їх завданням є правничі поради й тільки за леґальну сторону вони можуть відповідати.

Ми маємо великий вибір домів у всіх околицях, а якщо Ви маєте підшукаий дім приватно і думаєте його купувати, то ми радо переведемо для Вас цілу трансакцію, оскільки Вам цей дім відповідає, за ту саму ціну, яку Ви виторгували, або навіть дешевше.

Звертайтеся з повним довір'ям до Української Фірми:

UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Ave. — JAMAICA, L. I. — Tel.: OL 8-6330

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ

ТЕКСТИЛЬНИХ і ҐАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ
має для ПАНЬ, ПАНІВ і ДІТЕЙ
ВЕЛИКИЙ ВИБІР СЕЗОНОВИХ ТОВАРІВ.
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК:
першоякісні матерії на убрання, костюми, плащі, суконки, панами, білі полотна, нитки DMC, вовни на перини, хустки, тепле білля, светери та багато інших артикулів щоденного вжитку.
СОЛІДНА ОБСЛУГА — ЦІНИ НИЗЬКІ.
ВСТУПІТЬ, КУПІТЬ — СКАЖІТЬ ДРУГИМ.

WILLIAMS DRY GOODS STORE
120 1st Ave. — OR 7-2450 — New York 3, N. Y.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St
Tel.: GR 3-3550 New York City
МАШИНИ ДО ПИСАННЯ
(українські та англійські, імпортовані) — $59.95

РОЗШУКИ

Пошукую
ГЕНИКА КОВАЛЯ
ДОМИНКОВИЧА
з Болшовець, обл. Станиславів. Хто знав би про нього або він сам прошу зголоситися:
WILLIAM BELEY, 128 E. 4th St.
New York 3, N.Y.
Заграничні часописи просяться про передрук.

ВАЖНЕ: Якщо страдаєте на слабости шлунка, печінки чи жовчі, то не чекайте аж Ваша печінка чи жовч серйозно захоріють, або кислоти пошкодять Вашому шлункові так серйозно, що аж рани-виразки постануть, або хвороба рака кинеться. Аж тоді шукаєте за ліком. Не забувайте, що відповідні здорові функції необхідно стало в кожного чоловіка, жінки і дитини для доброго здоров'я кожного часу.

GASTRODEX є сьогодні одиноким

ЛІКАРСТВОМ, яке дає певну-скору пільгу від кислої нестравности, газових болів у шлунку, боках, крижах та під лопатками; болів у серці, геморой і болів голови через запори; тиснення, наповнення та пекучого сболення в ямці під грудьми і ребрами; нервовість шлунка. Усуває кислоти, з яких постають артретичні болі. Усуває кваскову гіркість у роті, відбиття і поверта апетит. — Не жалуйте кількох долярів на це лікарство, бо воно дійсно є Вам потрібне. — ГАСТРОДЕКС брати одну чайну ложечку рано, а одну на вечір, або у випадку скорої потреби, щоб помогти регулярності. — Продається по всіх аптеках в Америці і Канаді, або по адресі. — На С.О.Д. не висилаємо.

ЦІНА за ПЛЯШКУ є $2.50
LUSCOE PRODUCTS, Inc. U. N.
806 Broadway — BUFFALO 12, N. Y.

ВГОСТІТЬ її
на ДЕНЬ МАМИ
добрим ОБІДОМ
у славнім ресторані
GRIPSHOLM
RESTAURANT
Найліпша шведська печеня "SMORGASBORD".
ПЕРЕКУСКИ — КОКТЕЙЛІ — ОБІДИ —
Відкрито щоденно.
324 East 57th Street
NEW YORK CITY
Tel.: PL 9-6260

MISCELLANEOUS

T. V. РЕПЕРАТУРИ
Степан БАТЕНЧУК
600 W. 192nd Street
New York 40, N. Y.
LO 8-6273

ВАКАЦІЇ

ВАКАЦІЇ в горах КЕТСКІЛ, Гантер

НОВА ВОРОХТА

відкриває свій

ДРУГИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН

До розпорядження простори та вигідні кімнати, з теплою і зимною водою. Догідні умовини до варення. Кілька хвилин ходу до річки, де можна купатися та ловити рибу. Автобус з Ню Йорку стає біля самого будинку. 3 хв. ходу до церкви. По ближчі інформації та замовлення прошу телефонувати:
К. ГРИГОРОВИЧ New York — ALgonquin 4-1993

ХОЧЕТЕ СПОКІЙНО ВІДПОЧАТИ?..
Зарезервуйте вже сьогодні місце в горах КЕТСКІЛ
в оселі Glen Spey Manor
Великий модерний купальний басейн. Окремий басейн для дітей. Довкруги сосновий ліс. До винайму мешкання для родини без харчу в повному будинку, в якому є всі модерні устаткування, включно з кухнею, холодильною і лазничкою, як також кімнати для Гостей з харчами. Повний комфорт, кухня у фахових рук. Інформуватись:
M. BOYCHUK — в Ню Джерзі — DRexel 6-1333,
а також від 25-го червня — Port Jervis, N. Y. — 3-7979.
Дуже приступні ціни для всіх.

ВАКАЦІЇ ДО ВИНАЙМУ

YACOB KULBITSKY
FARM
Woodridge, N. Y.
ДО ВИНАЙМУ
АПАРТАМЕНТИ і БОНҐАЛА, а також столові гості. Дешево.
Tel.: Woodridge 6M2

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

MISCELLANEOUS

ST. RAYMOND
MONUMENT CO. (Reg.)
Stephe J. Polchinski — власник
BARRE GUILD пам'ятники
Глибоко ґравіровані букви
3245 E. Tremont Avenue
Bronx 61, N. Y.
(напр. St. Raymond's Cemetery)
UNderhill 3-4166
Відкрито щоденно через цілий рік, від год. 10 рано до 5 п. пол.

JOSEPH STANISZ
BUILDER-CUSTOM HOMES.
Shingling — Siding — Alterations.
Violations Removed — Storm Windows — Excellent Cabinet Maker.
Hundreds of Satisfied Customers.
LOW Rates — FREE Estimates.
66-11 79th Street
Middle Village, L. I.
DA 6-0629

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР в НЮ ЙОРКУ
GERMAN Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN
Знижені ціни на AIR CONDITIONING
Обслуга німецьких фахівців.
GERMAN Hi-Fi CENTER
1574 3rd Avenue (88th St.)
New York City
AT 9-6609

Cosmos Travel Bureau
проголошує
в **1961 подорожі до Краю,**
щоб звидіти міста та
ВІДВІДАТИ СВОЇХ КРЕВНИХ.
Спеціяльні групові подорожі ЛІТАКОМ або КОРАБЛЕМ.
МІСЦЕ ОБМЕЖЕНЕ.
Треба скоро резервувати.
Також полагоджуємо спровадження кревних із Краю.
За подробицями й інформаціями пишіть або телефонуйте:
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 West 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: Circle 5-7711

Платне оголошення. Виїзд на власний риск подорожного.

MISCELLANEOUS

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує прохожджені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на
ПЕРЕХОВАННЯ - STORAGE
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

ШЛІТЬ
ГРОШІ до КРАЮ
Гроші — це найбільш побажаний дарунок.
Наша нова ставка $1.11 за новий рубель, що означає 9 НОВИХ РУБЛІВ за $10.00.
Експресова доставка до 2-ох тижнів. Повна гарантія Офіційні посвідки відбору.
Кошти пересилки:
Кожна сума до $30.00 — $3.00
понад $30.00 — 10%.
ШЛІТЬ ТАК ЧАСТО, ЯК ТІЛЬКИ МОЖЕТЕ.
GRAMERCY — Dept. S
New York City: 118 E. 28th St. Room 906, Tel.: MU 9-0598
Newark, New Jersey:
744 Broad St. Room 925
Фірма має дозвіл Департаменту Банків і забезпечена бондована на $20,000.00.
Урядові години:
понеділок до п'ятниці 9-5:30.
Субота 10-1. Закрито в неділі.

ВСЕ ПОБАЖАНИЙ ДАРУНОК
Добі ХАРЧОВІ ПАЧКИ до Краю. Даром доставa до 3 тижнів. Великий вибір. Низькі ціни. Питайте за нашими каталогами.
GRAMERCY — Dept. S
118 East 28th Street, Room 906
NEW YORK 16, N. Y.
Tel.: MU 9-0598

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

4%

річно
КРЕДИТОВАНЕ,
АБО ПЛАТНЕ
2 РАЗИ В РІК.

Починаючи 1-го липня 1960 р.

- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го ТРАВНЯ 1961 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ТРАВНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

126 MARKET ST. (бл. MAIN) **PATERSON, N. J.**
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні.
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

Обдаруйте своїх Рідних ДАРУНКОМ!

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

LICENSED BY INTOURIST
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн ЕВРОПИ й других.
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ І СКОРОЇ ФІРМИ.
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — CHelsea 3-2583
141 Second Ave. — NEW YORK CITY — P. Ганкевич — Tel.: GR 5-7430
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9:00 до 6:00 веч.; в НЕДІЛІ — від 9:00 до 4:00
НАШІ ВІДДІЛИ:

762 Springfield Ave. IRVINGTON 11, N. J. Tel.: ESsex 2-4685	132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724 Я. Тростянецький	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: TL 6-2674 П. Остапчук	2803 3rd Avenue BRONX 53, N. Y. (betw. 147-148 Sts.) Tel.: LUdlow 5-2624
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461 Д. М. Гіриак	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980 В. Ухач	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878 Т. Грицін	359 West Broadway S. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040
217 E. Hennepin Ave. MINNEAPOLIS 14, Minn. Tel.: FEderal 2-4908	3216 Sunset Blvd. LOS ANGELES 26, Calif. Tel.: NOrmandy 5-9887	21 Fifth Avenue YOUNGSTOWN 3, Ohio Tel.: RI 3-0440	

ТЕПЕР ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ ВКЛАДАТИ ДО ПАЧКИ З ОДЯЖЮ: ЗЕРНИСТУ КАВУ, ШОКОЛЯДУ В КУСКАХ І ТВЕРДІ ЦУКЕРКИ.
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, ґарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летуньською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних товарів, — по дуже низьких цінах. Жадайте безплатного каталогу з точним перечисленням нових ставок, мита і обслуги.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(LICENSED by INTOURIST)
приспішує **ПОСИЛКИ**
до Ваших Приятелів і Свояків
у всіх частинах СССР.

Посилки є забезпечені і достава є ґарантована. Відборець не доплачує нічого.

У всіх наших відділах є великий вибір матеріялів на мужеські й жіночі одяги, по великих знижках. Також у нас дістанете багато інших речей, які надаються на висилку, по дешевших цінах, як деінде.

За повними інформаціями пишіть або звертайтеся особисто до нашого найближчого відділу:

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	Phone: AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y. — 506 Wilson Ave.	" HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	" DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main St.	" MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Church Bldg.)	
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	Phone: FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	" LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	" HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 2683 W. 14th St.	" TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	" SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 9850 Jos. Campau	" TR 3-1666
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	" BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill. — 2139 W. 69th Street	" WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter St.	" FI 6-1571
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	" BI 3-1797
PHILADELPHIA, Pa. — 530 W. Girard Ave.	" WA 2-4035
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	" PL 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich. — 414 Scribner Ave.	" GL 8-2256
DETROIT, Mich. — 6440 Michigan Ave.	" TA 5-8050
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	" GR 2-6387
ROCHESTER, N. Y. — 583 Hudson Ave.	" LO 2-5941

The Vineland Branch open Friday, Saturday and Sunday only.

ПАЧКИ до РУМУНІЇ й ІНШИХ КРАЇН
ШЛІТЬ харчі, матеріяли і все, що потрібно до висилки до УРумунії й інших країн, через нашу стару, відповідальну фірму. Скоро й солідна обслуга. Всі оплати і видатки оплачується тут. Ваші свояки не доплачують нічого. Спеціяльність у висилці до Румунії й інших країн східньої Европи.
USAM Corporation
104 West 29th Street
New York 1, N. Y.
Tel.: CHickering 4-7898

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
NEW JERSEY
Tel: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

НАЙЛІПША І НАЙПЕВНІША ОБСЛУГА
в справі

ПОСИЛОК - ДАРУНКІВ

до всіх частин ЕВРОПИ

ПРИНОСІТЬ АБО ПЕРЕСИЛАЙТЕ ПАЧКИ ДО КОНТОРИ НАЙСТАРШОЇ ПОСИЛКОВОЇ ФІРМИ

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
ГОЛОВНА КОНТОРА
716 WALNUT STREET — PHILADELPHIA 6, PA.
WAlnut 5-3455
ФІЛІЇ В УСІХ НАЙБІЛЬШИХ МІСТАХ — ЖАДАЙТЕ КАТАЛОГІВ —
Звертайтесь через місцеву телефонічну книгу.
ШВИДКА — КВАЛІФІКОВАНА — НАДІЙНА ОБСЛУГА

На Весну!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE NEW YORK CITY
(1st 8-ма вул., між 2-3 Евеню)
МАЄ НА СКЛАДІ великий вибір ВЕСНЯНИХ КАПЕЛЮХІВ від $4.95 та більше. Маємо також великий вибір імпортованих КАПЕЛЮХІВ і ВЕЛЮРОВИХ, найкращої якости, в різних кольорах і найновіших фасонів власного ВИРОБУ та відомої марки КАПЕЛЮХИ — K N O X. Кожний капелюх ґарантований. — Куплений у нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі ЧОЛОВІЧОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні СОРОЧКИ, 100% cotton, знаної марки "JANSON". Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, імпортовані СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, ПАСКИ, ШАЛИКИ й інші весняні речі. Просимо зайти та переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну.
● Отворено ЩОДЕННО до 8-ої веч. в СУБОТИ до 10.00 ●
— ГОВОРИМО ПО-УКРАЇНСЬКИ —
Слухайте нашої радіопередачі кожної СУБОТИ на українській програмі Романа МАРИНОВИЧА.